

במה מדליקין פרק שני שבת

כא מיי פ"ו מהלכות מעשר ה"ל ב טושיע י"ד פ"ג שלח סעף קמ"ג כ"ב מיי פ"ה מהל' שנת הלל: כ"ג מיי ע"ס הלכה י"א סמג לאוין סה טושיע א"ח מיי רכס סעף ו': ד מיי פ"ג מהלכות הלל ה"ל א:

וְלִימָא מור מפני שהוא עף, ויהא צהול על ממונו ויצא לכבות תימנה דה"ל למימר אפילו צהול נמי ליתסר כדלמור לקמן דאין מדליקין צנפט לכן אפילו צהול מפני שהוא עף: **חדא** ועוד קאמר, וקשה לר"י דמינא צממוך הנרי אינו אלא שרף מעלי הקטף משמע דהטעם לפי שאינו נמשך אחר הפתילה^(א) ומה הולך לזכות הטעם מדעמו^(ב):

שהוא עף, ומצד צדו הדין ומדליק את הדין: חמתא, ממונה^(א): איתלי שרוא, הדלק את הנר: עד רמותא, סס מקום: צבורים, לשון מאספים כמו כורמים עליו את הכלים לקמן צפרק רבי עקיבא (דף פ"ה): וליוגובים, לשון יקדים שעוררין ופולעין את החלון להוציא דמו כדלמין צפרק כלל גדול (לקמן דף ע"ה) והניחם נעוררין לנצתי המלך: פולמא דצור, מעלה הר וקלרה המסילה וגבוהה וקורין אותה פולמא^(א): אין מדליקין בטב"ב שמוא, וכ"ס צטור, ולקמיה מפרש טעמא: מה תרומה שהורה, שהיא לאכילה אין לך זה אלא משעת הרמה ואילך ומקמי הכי אסירא ששרי טבל צמיחה לאוכלה אף תרומה טעמא אע"פ שאין אמה אוכלה אלא מסקיה אסור להסקין צטול: אין מדליקין בצרי, כדמפרש לעיל ועוד דקדמתו ואולי דאילו נה מן הפרי אלא מן העץ שרף צעלמא והוא ליה כופת ואינו נמשך, לישנא אחרונה וכן היה רבי שמעון בן אלעזר אומר כו' לאו טעמא למילתיה יהיז אלא הכי קאמר ועוד היה אומר דבר אחר צרי^(א): עצי הקטף, כך שמש: מן הפרי, לאפוקי מה שאמרו חכמים אין מדליקין בהן, כגון פסולי שמיים דמתניתין: ומדליקין בשמן דגים, ואע"ג דלמי לתבז ואינו יולא מפרי: ובעשרין, ואע"ג דמופת קאמי: סומכוס היינו בשמן זית בלבד, א"ר יוחנן בן גוריו מה יעשו אנשי בבל שאין להם אלא שמן שומשמן מה יעשו אנשי מדי שאין להם אלא שמן אגוזים ואנשי אלכסנדריא שאין להם אלא שמן צנונות ואין להם אלא השמנים שאמרו חכמים אין מדליקין בהן וכן הלכה, רבי שמעון בן אלעזר אומר כל היוצא מן העץ אין בו משום שלש על פניו ומסככין בו חרין מן הפשתן, שגבר פשתן מקבל טומאה אפילו אין בו אלא שלש על פניו טומאה ג' אצעות: יוצא מן העץ, כמו קנפוס וזמר גפן: ומסככים בו, סוכה הואיל ואינו מקבל טומאה כדילפינן צמס' סוכה (דף ג' ע"ב) מגרין ומיקבד: חרין מופשתן, דילפינן לקמן" דליקרי עץ ומקבל טומאה נגעים אפילו אויץ שזו דלקמן" הלך קורין ומסככין צאויץ: אין בו משום שלש על

(א) לעיל דף כ"ה וס"ו, (ב) ובריכות דף ו' א, (ג) מוספתא פרק ג' (ד) לעיל דף כא, (ה) מוספתא ס"ג, (ו) עין לעיל יב, ברש"י ד"ה וכן היה רבי שמעון בן אלעזר אומר, (ז) כו', (ח) כלעיל כא, (ט) ויע' מוס' מנחות סו: ד"ה כתי שמה' ומוספי פסמי' לד, ד"ה ממנו לו, (י) לקמן כו', (יא) כו', (ב) כו', (ג) כו', (ד) לעיל כו', (ה) מוס' לעיל כו: ד"ה אלא צמיחה וכו'.

רבינו הגנאל

הדלקת הנר נשתיי טובה זו בית המדרש רבי יוחנן אמר והוציא דיים ורגלים בחדמי: ת"ר אין מדליקין בטבל טמא בחול ואין צ"ל בשבת מ"ט (בתרומה) (בב) תרומות הכתוב מדרין מה תרומה שהורה אין לה בה אלא משעת הרמה ואילך אף תרומה טמאה ר"ל כן בה אלא משעת הרמה, תנאי מפני מדליקין בעצמו אפי' שריחו רע שמה יניח הנר ויצא, אין מדליקין בצרי מפני שריחו נודף שמה יסחפך ממנו, ועוד מפני שהוא עף, רבי (שרפין) אומר אין מדליקין אלא בשמן זית בלבד, א"ר יוחנן בן גוריו מה יעשו אנשי בבל שאין להם אלא שמן שומשמן מה יעשו אנשי מדי שאין להם אלא שמן אגוזים ואנשי אלכסנדריא שאין להם אלא שמן צנונות ואין להם אלא השמנים שאמרו חכמים אין מדליקין בהן וכן הלכה, רבי שמעון בן אלעזר אומר כל היוצא מן העץ אין בו משום שלש על פניו ומסככין בו חרין מן הפשתן, שגבר פשתן מקבל טומאה אפילו אין בו אלא שלש על פניו טומאה ג' אצעות: יוצא מן העץ, כמו קנפוס וזמר גפן: ומסככים בו, סוכה הואיל ואינו מקבל טומאה כדילפינן צמס' סוכה (דף ג' ע"ב) מגרין ומיקבד: חרין מופשתן, דילפינן לקמן" דליקרי עץ ומקבל טומאה נגעים אפילו אויץ שזו דלקמן" הלך קורין ומסככין צאויץ: אין בו משום שלש על

תורה אור השלב (א) ויבדלו הארץ השאיר ונתחאך רב ספרים לברמים וליקבים: (ויטהו ג' טו) (ב) ויבדלו אל ארץ גלילה דפטור ורואים לכל משמרת תרומתי לכל קדשי בני ישראל קד' נתיבים למשוחה וליבדן לקח עולם: (במדבר י"ח)

ליקוטי רש"י (שייך ליה כ"ה)

ויזרה משום כבוד יצ"ה, שאינו נהגת אלא ציט דכתיב ורואים אותו פרט לנסות לילה [בכרות י"ג], שמה יתקפה זו גלילה דפטור ורואים אותו וחסרה פרה לנסות לילה ומלאה אלה מלאים שלא צבעת מזה [מנחות ש"ג], ולי קטיל כיון דמדאורייתא מייב הכי מלו רבנן לעקור דבר מן ההורה [למשמרתה] מציית משום גיירה (היא) ה' אחרינה ציננות פקדה האשה רבה (ג): ומשניין דל דבר שאמרו לך בית דין של אלו תפסה מנוט עשה זן שמוכה און ורוא טעם לדביהס און ע"ה עוקר דבר מן המורה דמנוחה מעקב ואל איהו עקר לה צדיס [שם], דמדאורייתא שרי דכתיב (למסכת ס"ג) לא תלבס שטנן אלא גדילים תפסה לך וגזר רבנן משום כבוד לילה שפטור מן מציית והו' נלכיס שלח ממקום מזה מוסכת מנחות בהמלת (מ) [ביבמות ז' ע"ב], והזנה משיבום נפשי, שלום בית, והכי אמרינן לקמן וזוהי משלום נפשי ו' הדלקת רב בשבת שני צימו מצטערין לשב תשקן [לעיל ג"ג], צרי, שרף ענף דמתמסר לקמן שרף [הענין] מעלי הקטף ושרף היינו מלי דמנפך מן העץ וקורין גומא [ביבמות ז' ע"ב], ע"כ שייך ליה כ"ה:

אין מדליקין בטב"ב שמוא, פירש צקונטרס וכ"ס צטול טהור ואין נראה דלא הוי כ"ס דמהיכא תימי אלא ה"ה צטול טהור דילפינן טבל טהור מטבל טמא מה טבל טמא אין לך זו שום הנאה של כילוי אלא מהרמה ואילך אף טבל טהור כן אכל הנאה שאינה של כילוי שרי דלא מצינו צטול טמא שיהא טבל דלא מצינו צטול טמא שיהא טבל אסור צנאה ומהכא נמי ילפינן כהן ששכר פרה משראל לא יאכלנה כרשיני תרומה (יעמוד פ"ו דף טו:)

דהנאה של כילוי אסורה לזרים אכל שאר הנאות שרי דמין צפרק צל מערבין (שריזין דף טו:)

לשראל צתרומה^(א): **רבי** ישמעאל אומר כל היוצא מן העץ אין מדליקין בו, הא דלא קמי אלא פשתן דקדמתי צתמתי^(א) משום דמתניתין איירי צפסול פתילות והכא איירי צפסול שמיים קשה לרשב"א דרבי ישמעאל דמי צתמתי דאין מדליקין צעטרן מפני כבוד השבת משמע שנמשך אחר הפתילה יפה אלא דגורין שמה ייחשו ויולא כדמפרש לעיל^(א) והכא משמע על היוצא מן העץ אינו נמשך אחר הפתילה ועטרן יולא מן העץ הוא דהוא פסולתא דויפתא כדלמור לעיל^(א):

רבי שמעון שזורי אומר מדליקין בשמן פקועות ובנפט, קשה לרשב"א^(א) מה צא לומר רבי שמעון שזורי דהא לרבי יוחנן בן גוריו נמי מדליקין צון מדקאמר אין לך אלא מה שאמרו חכמים אין מדליקין משמע דוקא הנהו אצל שמן פקועות ונפט מכשיר ועוד דנפט מכשיר כהדיא רבי יוחנן ואין לומר דרבי שמעון שזורי איירי צנפט לכן דהא אפי' צהול אמר לעיל אין מדליקין צו ואי גרסין אין מדליקין צמילתיה דרבי שמעון שזורי אחי שפיר: **איכא** בינייהו דרב ברונא, פירש צקונטרס דהי מינייהו צנר דחלצ מהותך דהי צתערות אצל שמן דגים אפילו צמילתיה וד צנר שמן דגים צתערות אצל דגים

לימא מור מפני שהוא עף ויעוד גזירה יסתפק ממונו הדיא חמתא דהות סניאה לה לכלתה אמרה לה זיל איקשיט במושחא דאפרסמא אזלא איקשיט כי אתת אמרה לה זיל איתלי שרגא אזלא אתלא שרגא אינפח בה נורא ואכלתה: ומודלת הארץ השאיר נבווראדן רב טבחים לכורמים וליוגובים כורמים תני רב יוסף אלו מלקטי אפרסמון מעין גדי ועד רמתא יוגבים אלו ציידים חלזון מסולמות שר צור ועד חיפה: ת"ר אין מדליקין בטבל שמוא בחול ואצ"ל בשבת כדלמור אומר קרא^(א) ואני הנה נתתי לך את משמרת תרומותי^(ב) בשתי תרומות הכתוב מדבר אחת תרומה שהורה ואחת תרומה ממאה מה תרומה שהורה אין לך בה אלא משעת הרמה ואילך אף תרומה ממאה אין לך בה אלא משעת הרמה ואילך: **גופא** ר"ש בן אלעזר אומר אין מדליקין בצרי וכן היה רבי שמעון בן אלעזר^(א) אומר צרי אינו אלא שרף מעצי הקטף^(א) ר' ישמעאל אומר כל היוצא מן העץ אין מדליקין בו ר' ישמעאל בן ברקא אומר אין מדליקין אלא ביוצא מן הפרי ר' טרפון אומר אין מדליקין אלא בשמן זית בלבד עמד רבי יוחנן בן גוריו על רגליו ואמר מה יעשו אנשי בבל שאין להם אלא שמן שומשמן ומה יעשו אנשי מדי שאין להם אלא שמן אגוזים ומה יעשו אנשי אלכסנדריא שאין להם אלא שמן צנונות ומה יעשו אנשי קפוטקיא שאין להם אלא כך ולא כך אלא אלא אלא אין קץ אלא מה שאמרו חכמים אין מדליקין ומדליקין בשמן דגים ובעטרן רבי שמעון שזורי אומר מדליקין בשמן פקועות ובנפט סומכוס אומר כל היוצא מן הבשר אין מדליקין בו אלא בשמן דגים סומכוס היינו ת"ק איכא בינייהו דרב ברונא אומר רב ולא מסיימו^(א) תנאי רבי שמעון בן אלעזר אומר דכל היוצא מן העץ שלש ומסככין בו חרין מופשתן אומר אביי

צלקר רעומי אמרו לדי חסון [ויטהו ג' טו], ח"ה'ון, חלון עולה מן היס להריס ויענין דמנו מכלת ומלון צמיתים יקריס [מילה ז' א], מולעט מולעט מן היס אחר דלעמיס שנה ויענין דמנו מכלת [מנהרין ז' ע"ב] שייח צמיתים יקריס עולה אחת לעמיס שנה ומלאית דמו דומה לים [חולין פ"ט], מוספלות ש"ש צור, מעלות הר של לור [ביצה כ"ה], מעלות הר גבוה [ירובין ס"ד], מספלת לור וס' פ"ג, סלק הר גבוה ספיצ [לעלות זו לא"י] [שם כ"ה], שרף, [הענין] מעלי הקטף ושרף היינו מלי דמנפך מן העץ וקורין גומא [ביבמות ז' ע"ב], ע"כ שייך ליה כ"ה:

כלל וכלל לא והשתא תרוייהו לא סברי צבולה מילתא כרצ צרונה ולא משמע הכי וצקונטרס דחק לר"ת דגים היינו שמן שצא מעינו של דג כדלמור בהמוכר את הספינה (ב"ב דף ע"ג ע"ב): נגדו מנגלגלמא דעינא תנא מלאה גרבי מישחא וישמן דגים **ולא** מסיימו, ולא שייך הכא תנא דמתא לפרושי ולא פ"י נמי דרב ברונא: **אין** בו משום שלש על פניו ומסככין בו חרין מופשתן, קשה לרבי"א דמשמע דפחות דפחות ממשל על שלש מסככין אפי' צל פשתן וצפ"ק דסוכה (דף טו) אמרינן סוכה צמילתיה שאין צהן שלש על שלש פסולה ומירך דהתם איירי דצחות מצד גדול שכבר היו ראויות לקבל טומאה אצל הכא מיירי צנהו שלח היה צהם מעולם שלש על שלש וקשה לרשב"א דאפי' אם לא נהרג צו מעולם שלש על שלש מקבל טומאה כדלמור צפרק צמה אשה (לקמן דף טו: ע"ב) אריג כל שהוא טמא ואין מסככין צו וי"ל דהתם מיירי כשאין צדעמו לארוה צו יומר והכא מיירי כשיש צדעמו לארוה צו יומר הלכך אם אין צו שלש על שלש טהור: רבי

רבי נסים גאון איכא בינייהו דרב ברונא אומר רב הלך מסיימו, [הענין] מעלי הקטף ושרף היינו מלי דמנפך מן העץ וקורין גומא [ביבמות ז' ע"ב], ע"כ שייך ליה כ"ה:

הגהות וצינונים [כבריתות] הגירסא רש"א הצרי אינו אלא שרף [הענין] מעלי הקטף ושרף היינו מלי דמנפך מן העץ וקורין גומא [ביבמות ז' ע"ב], ע"כ שייך ליה כ"ה: